

Viorel Marineasa

Doamna Steiner nu mai locuiește aici

Cum survine moartea? Ce se mai poate întâmpla? Banalitatea unor astfel de formulări te deprimă.

Îl regăsești pe rabin sub același sicomor, unde iedera a căpătat agresivitate, sub cripta-acoperiș bătută-n pietricele. Pândești la gura afumată a mormântului un semnal. La intervale, cineva comunică efluvii umide din adânc, decodezi miroazne de sfârșit și balsamuri de viață lungă în aceeași respirație.

Te-ar tenta să vezi ce e scris în bilețelele azvârlite pe patul de nisip, acestea conținând dorințele unor disperați. De unde știi că-s disperați? Sacrilegiu! Nu cumva ai extras unul și i-ai dat citire?

Angela, cea care se dă astăzi drept Paulina-Alfreda, o să aducă vorba iarăși despre casa de raport de pe strada Reșița, actuala Iuliu Maniu, cu apartamente standardizate: cameră, bucatărie, WC-ul în curte; cameră, bucatărie, WC-ul în curte; cameră, bucatărie, WC-ul în curte. Chiar la încheietura porții groase începea micul domeniu al doamnei Steiner, adevărata posesoare a imobilului, ea dispunea de un pic mai mult: trei camere, bucatărie, hol, baie, veranda îmbrăcată în sticlă. Nimeni nu știa dacă spațiul e al ei sau dacă autoritățile o tolerau pe fosta-i proprietate. Era o adevărată aventură pentru doamna Steiner să ajungă la cele două fotolii de grădină aflate înspre curte, la vreo doi metri de ieșirea din locuință, ea suferea de o afecțiune a coloanei vertebrale (din naștere ori după o naștere) și se deplasa cu greutate, târându-și un picior și servindu-se mai totdeauna de un baston, iar comoda din verandă însemna un reper și un punct de sprijin. Făcând un exercițiu de memorie, Angela, alias Paulina, alias Alfreda, alias Paulina-Alfreda, îl zărește în două ipostaze pe domnul Steiner după ce a fost slobozit din închisoare (unde l-au ținut pentru exces de proprietate? pentru simpatii sioniste? pentru o simplă părere?): 1. împărțind zahăr-candel copiilor, rămășiță de pe vremea dinaintea războiului, și ea abia dacă-i distinge cărunțenia și calviția pornind de la frunte către creștet, precum și căutătura de o imensă oboseală; 2. întins în verandă, învelit cu totul într-un cearșaf și având o cărămidă sub cap. De atunci, ani de zile, într-un

unghi al verandei, seară de seară, ardea o lumânare. Apartamentul s-a făcut și mai întunecos, în miezul zilei, storurile verzi rămâneau veșnic lăsate, singura lumină venea dinspre geamlâcul aceleiași verande. Ce o mai frapa pe Angela – bucătăria cu vase multe, mari și strălucitoare (ai ei dacă aveau două oale și o cratiță), mașina de gătit, parcă din porțelan. Camioneta Comunității sosea zilnic cu demâncare, iar o femeie venea la intervale regulate să deretice prin casă, aceeași persoană având însărcinarea să dea, o dată sau de două ori pe vară, șarje uriașe de tăiței pentru supă, pe care-i usca, întinși pe hârtii și pe prosoape, în toată casa, chiar și pe fotoliile din curte. De la doamna Steiner, care-i permitea să i se adreseze cu „Steiner-neni”, dar și de la coana Mărioara Ancel (așa-l chema și pe Paul Celan!), grecoaică din Galați, văduva unui pilot francez detașat pe lângă Ministerul român de Război, victimă a spionajului german în anul 1940, de la ele două a învățat Angela, maimuțica, să coasă artistic, să tricoteze, să ștricuie cu iglița celebrul *pas de lanț*.

Tot în acea epocă i-a făcut Steiner-neni cadou puștoaicei ce era un așternut de pat pentru când s-o mărita. Angela avea s-o vadă pe doamna Steiner pentru ultima oară, vorba vine, la terminarea liceului: era înfășurată complet într-un cearșaf și avea o cărămidă sub cap, fiind întinsă în binecunoscuta de-acum verandă numai ochiuri de geam.

Apartamentul a rămas o vreme gol, ca apoi să se mute acolo un clan numeros de moldoveni certăreți.

*Constați invazia ferigilor, a sângerilor și alunilor. Furnici, fluturi, mierle, ciovici, lăcuste, gâze de umezeală, transparente. În urna funerară, flori de câmp învelite în hârtie creponată. În preajma ușiței din fier, afumată, a cavoului, un prospect turistic (**Canada – țara făgăduinței; Majorca – insula magică**), o cutie de margarină MATINAL, ceară, chibrituri.*

În partea dreaptă a curții, cum intri, locuia doamna Altmann, specialistă în dulcețuri și gemuri, dar și în ceaiuri, drept pentru care „grebla” malurile Begheiului și marginile orașului în căutare de plante. Avea o casă pe Ciprian Porumbescu, dar n-a putut intra în ea decât într-un târziu, din pricina chiriașilor, o grădină nesfârșită și caiși încărcăți de rod, dar și de fluturi albi cu miile.

Numai doamnei Markovits nu-i murise soțul. Ușor aplecată, înainta cu pași mici. Pe masă aștepta în permanență un pahar cu apă și semințe de in la macerat, băutură recomandată pentru dresul intestinelor, în care domnul Markovits credea cu sfințenie. De aici împrumuta Angela și romane facile, și tomuri docte. Când cei doi plecau cu tramvaiul

la Operă, doamna arbora costumul gri petrol, bluză albă cu volănașe, mănuși negre de dantelă.

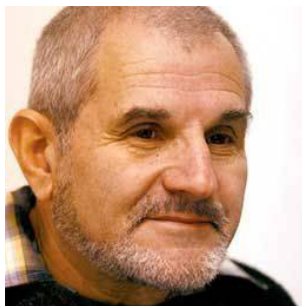
Ai mințit, Angela. Sau doar ai uitat. I-ai omis chiar pe cei ce ți-au dăruit sfeșnicul cu două brațe de care faci uz la sărbători ori la nevoie, și tocmai numele lor nu-l mai ții minte. Domnul cel bătrân, mărunț și slab, nu suporta să-l atingă cineva, tresărea și se pornea să țipe, ăi mici îl șicanau cu dinadins, doar Angela, fată diligentă, se comporta exemplar.

Nu trebuie omis că vizavi de casa de raport se afla (și se află) sinagoga. Domnul Markovits se întorcea uneori trist, deoarece nu se întrunea numărul minimal al bărbaților pentru ca slujba să poată începe. Angela era fascinată de porțile din fier forjat, de curtea pavată cu dale dintre care se ițeau flori de piatră multicolore, un teritoriu cu totul deosebit de al curții celeilalte, plutind ba în praf, ba în noroi. Să nu uităm nici zidurile din ceramică lăcuită. Să nu trecem cu vederea că, de Paști sau de Crăciun, Angela confecționa felicitări pentru rudele din Bucovina sau din Bistrița inspirându-se în vignete din motivele cu frunze și flori de la grilajele templului. Templu ce își deschidea larg porțile într-o anumită zi a începutului de vară ca să primească alaiul tineretului (ce timpuri!) care se întorcea cu brațele încărcate de papură culeasă de-a lungul râului, dincolo de port, spre Podul Modoș.

Rătăcești prin cimitirul vast și constăți că destule plăci au căzut într-o rână din cauza vegetației ce sapă întruna. Cauți urma doamnei Steiner. Înscriși cu caractere gotice, apar Dr. Leopold Steiner și Dr. Josef Steiner. Și o inscripție în ebraică. S-ar putea să nu existe nici o legătură.

Iarăși pe strada Reșița. Intri în curtea ce nu-ți mai aparține, stăpânită acuma de o lume de adunătură. O lume, îți vine să zici, fără istorie și fără pregnanță. Despre farmec ce să mai spui? Frau Steiner, adică Steinerné, nu mai locuiește aici.

Viorel Marineasa și Daniel Vighi, *Plânsul bătrânului tenor dramatic sovietic - Memorator pentru tanchiști*, Editura Diacritic, Timișoara, 2011.

Viorel Marineasa, n. 1944, prozator, eseist, publicist, editor. Este cofondatorul Editurii Marineasa din Timișoara. Lector, apoi conferențiar la Universitatea din Timișoara, Facultatea de Științe Politice, Filosofie și Științe ale Comunicării, specializarea Jurnalism (1997-2010).